

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul prezentului proiect de act normativ

HOTĂRÂRE

pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2012 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții "Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP)"

Secțiunea a 2 – a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

ELI-NP (Extreme Light Infrastructure-Nuclear Physics) este o infrastructură de cercetare complexă ce cuprinde tehnologii de ultimă generație în domeniul laserilor de mare putere, acceleratoarelor de electroni și instrumentației din fizica nucleară și își propune, prin obiectivele sale, să lărgască limitele cunoașterii umane în domeniul fizicii nucleare.

ELI-NP va include două instrumente de cercetare performante unice la nivel internațional:

- un laser de mare putere (două brațe a câte 10 PW);
- o sursă gamma foarte intensă.

Indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții "Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP)" au fost aprobați prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2012 având în vedere:

- Evoluția Uniunii Europene către o societate a cunoașterii, așa cum a fost prevăzută prin Strategia de la Lisabona, ca o condiție necesară pentru menținerea competitivității pe plan global;
- Strategia Națională și Planul Național pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2007 – 2013 (PNCDI), în care au fost cuprinse prevederi referitoare la dezvoltarea infrastructurii științifice;
- Includerea proiectului infrastructurii paneuropene de cercetare Extreme Light Infrastructure (ELI) pe lista de priorități a ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures), din ELI făcând parte și centrul ELI-NP (ELI – Nuclear Physics), ce urmează să fie implementat în România, reprezentând obiectivul de investiții „ELI-NP - pilonul românesc al Infrastructurii Europene de Cercetare dedicată Luminii Extreme”.
- Sprijinul acordat de comunitatea științifică internațională în elaborarea cazului științific al ELI-NP, care demonstrează interesul major al cercetătorilor pentru acest proiect;
- Existența, pe platforma științifică de la Măgurele, județul Ilfov, a resursei umane de înaltă calificare care este necesară pentru succesul unui proiect de infrastructură științifică;
- Implicarea anterioară a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” (IFIN-HH) în colaborări internaționale de anvergură și mari proiecte de investiții, precum și înalta performanță științifică a acestuia;
- Efortul depus de IFIN-HH, ANCS și MECS pentru realizarea documentației, studiilor de fezabilitate și altor activități premergătoare implementării proiectului ELI-NP;
- Oportunitatea ca România să utilizeze fonduri nerambursabile din Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (POS-CCE) pentru construcția unui centru de cercetare modern, la nivel european;
- Susținerea proiectului major ELI-NP de către autoritățile române, confirmată prin includerea acestuia în POS-CCE și prin OUG 121/2011, care adaugă la OG 64/2009 un articol referitor la finanțarea ELI-NP;

Obiectivele menționate anterior au fost reconfirmate și întărite și de documentele aferente următoarei perioade de finanțare: Strategia Europa 2020, Strategia și Planul Național pentru Cercetare-

Dezvoltare și Inovare 2014-2020, Acordul de Parteneriat și Deciziile CE de continuare a finanțării proiectului ELI NP în cadrul Programului Operațional Competitivitate 2014-2020.

Deciziile de finanțare aprobate de Comisia Europeană la propunerile României au ținut seama de reducerea riscurilor în implementare astfel încât a fost decisă fazarea proiectului prin Decizia Comisiei Europene din 18 septembrie 2012. Primei faze (Phase I), pentru perioada 2011-2015 i-au fost alocați 136,429,782 Euro (fără TVA), iar pentru ce-a de-a doua parte (Phase II), o alocare de 174,516,908 Euro (fără TVA). Prima faza aferentă precedentului ciclu financiar, 2007-2013, este deja realizată și obiectivele tehnice și financiare atinse.

A fost încheiată faza de construcții-montaj, fiind în curs procesul de dezvoltare a echipamentelor principale (laser și gamma) și de implementare a TDR (Technical Design Report) în procesul de realizare a aranjamentelor experimentale.

În paralel se derulează procedurile de achiziție a unor echipamente de cercetare necesare experimentelor ce se vor desfășura în zonele experimentale dedicate.

De asemenea, sunt în curs lucrările de construcție a tunelului ELI-NP de legătură dintre clădirea gamma și clădirea reactorului – etapa I de extindere.

Au fost finalizate în luna noiembrie 2015 procedurile de acceptanță conform celor două contracte (High Power Laser System - HPLS și Gama Beam Systems - GBS) și s-a finalizat astfel Faza I de implementare atât pentru HPLS, cât și pentru GBS, derularea contractelor aflându-se în prezent în grafic.

În conformitate cu Cartea Albă a proiectului elaborată de comunitatea științifică, în 2010 au fost planificate setup-uri experimentale aferente activității de cercetare (RA1÷RA5) și laboratoare.

În cursul implementării proiectului, echipa de cercetare ELI-NP împreună cu experți științifici internaționali, reprezentanți ai Comunității Științifice Internaționale din domeniu, au reunit diverse experimente propuse în Cartea Albă și au definit lista detaliată a componentelor pentru fiecare setup experimental, definite de fiecare Memoriu Tehnic de Proiectare (TDR), care urmează a fi instalate în cadrul infrastructurii și pentru laboratoare.

Totodată pentru maximizarea returului socio-economic al investiției în realizarea acestei infrastructuri a fost demarată inițiativa de dezvoltare "Laser Valey – Land of Lights" care își propune o dezvoltare susținută și coerentă locală și regională în jurul acestei infrastructuri.

S-a identificat nevoia urgentă de a îmbunătăți conectivitatea locală și a fost identificată ca primă soluție realizarea unei legături rutiere direct cu șoseaua de centură a municipiului București.

2. Schimbări preconizate

În contextul mai sus menționat, România a transmis Comisiei Europene în iulie 2015 o propunere de modificare a proiectului major ELI-NP¹, reprezentând o eșalonare pe perioada de programare 2014-2020 ca urmare, în principal, a necesității includerii unor noi lucrări de construcție auxiliare în cea de-a doua fază de implementare și instalării de echipamente suplimentare pentru activitățile de cercetare, ca rezultat al finalizării rapoartelor tehnice de proiectare aprobate de Consiliul consultativ științific internațional al proiectului major. S-au oferit detalii în acest sens sub forma modelului prezentat în anexa XXI la Regulamentul (CE) nr. 1828/2006 al Comisiei din 8 decembrie 2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr 1083/2006 al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul European de Dezvoltare Regională.

În februarie 2016, a fost modificată în consecință Decizia Comisiei nr. C(2012) 6270 din 18.09.2012 prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2016) 775 din 04.02.2016, anumite activități în cadrul celor două faze de implementare ale proiectului fiind reorganizate atât din punct de vedere fizic, cât și financiar. A fost acceptată, cu această ocazie, majorarea valorii Proiectului cu fonduri suplimentare dedicate:

- aranjamentelor experimentale;
- construirii unui drum nou de acces către Șoseaua de centură;

¹ Furnizând și informații suplimentare în acest sens în noiembrie 2015.

- extinderii clădirii Gama pentru folosirea, în viitor, pentru ELI-NP, și a clădirii Reactorului Nuclear VVR-S aflat în prezent în proces de dezafectare.

Conform acestei Decizii, valoarea actuală a Proiectului ELI-NP este de 310.946.690 EUR față de 292.988.881 EUR, aprobați inițial, valoare alocată astfel pe cele două faze de implementare: Prima fază - 136.429.782 Eur, A doua fază: 174.516.908 Eur.

În martie 2016 a fost realizată către Comisia Europeană Notificarea privind a doua fază de implementare a Proiectului ELI-NP, respectiv a doua fază de finanțare, contribuția financiară la proiect fiind considerată aprobată tacit de către Comisia Europeană, în conformitate cu prevederile art. 102-103 din Regulamentul UE nr. 1303/2013, prin lipsa unei decizii de refuz al contribuției în termen de 3 luni de la data notificării.

Față de cele prezentate este necesară actualizarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții pentru încadrarea în caracteristicile și noul nivel de finanțare agreeate cu CE și suplimentarea acestora cu trei noi obiecte respectiv:

- facilități experimentale (ex. Sistem de producere și studiu al fragmentelor rezultate din reacțiile de fisiune induse de fasciculul gama);
- construirea unui drum de acces nou direct către Șoseaua de centură;
- extinderii clădirii Gama pentru folosirea, în viitor, pentru ELI-NP, și a clădirii Reactorului Nuclear VVR-S aflat în prezent în proces de dezafectare.

Totodată se propune revizuirea duratei de execuție a proiectului pentru a fi pusă de acord cu decizia de fazare dispusă de CE și pentru realizarea lucrărilor suplimentare aprobate pentru a fi susținute din fondurile structurale alocate României în exercițiul financiar curent 2014- 2020.

3. Alte informații

Finanțarea obiectivului de investiții la valoarea actualizată se va face din fonduri nerambursabile alocate de Comisia Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, prin Programul Operațional Competitivitate 2014 – 2020 și de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Cercetării și Inovării, în limita sumelor prevăzute anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Efectele în economia românească, atât la nivel local și regional cât și național, vor fi importante. Se estimează un impact major în apariția și dezvoltarea unor noi industrii avansate tehnologic, în educație și în dezvoltarea socială. Implementarea proiectului în faza întâi a presupus deja lucrări însemnate de construcții pentru realizarea unor clădiri avansate din punct de vedere tehnic, cu caracteristici unice chiar la nivel internațional fiind de amintit aici soluțiile implementate de înaltă tehnicitate pentru clădirea HPLS în ce privește protecția seismică și eficiența energetică. Participarea cercetătorilor și inginerilor români la dezvoltarea echipamentelor unice în lume ale ELI-NP va ajuta la creșterea semnificativă a competențelor locale în domeniu, creând posibilitatea unor efecte economice ulterioare.

Efectul multiplicator al acestei investiții este estimat de Price Waterhouse Cooper într-un studiu realizat pentru Ministerul Educației și Cercetării în anul 2016 (disponibil la http://www.laservalley.ro/Home_files/directory/Studiu_de_Impact_ELI-NP_ro.pdf) astfel ”Investițiile efectuate în Laser Valley ar putea genera o contribuție anuală de aproximativ ~500 mil EUR la PIB-ul României, ~120 mil EUR la bugetul statului și ar putea crea ~12,000 locuri de muncă”, iar contribuțiile, valoarea taxelor, la bugetul de stat s-ar putea ridica la cca 110 mil eur anual în perioada de implementare și de cca 120 mil eur anual în perioada de operare.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

ELI-NP este, în primul rând, o infrastructură de cercetare fundamentală. Deși o mică parte (aproximativ 5%) din timpul de funcționare va fi dedicat cererilor din partea mediului economic, care se referă la cercetare aplicativă, acest fapt nu va distorsiona mediul concurențial: politica de acces fiind una deschisă, rezultă că accesul entităților economice la infrastructură va fi asigurat nediscriminatoriu, costul pentru acesta fiind stabilit (în lipsa unei piețe pentru serviciile de cercetare de cel mai înalt nivel care se vor desfășura aici) plecând de la costurile de funcționare.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Conform aceluiași studiu realizat de Price Waterhouse Cooper pentru Ministerul Educației și Cercetării în anul 2016 menționat la pct 1 prin implementarea proiectului, fără a fi luată în calcul și dezvoltarea infrastructurii, ”ariile de dezvoltare identificate pentru dimensiunile cheie de interes pot rezulta în peste ~6,000 de angajați și într-o cifră de afaceri anuală cumulată de peste ~ EUR mil. 600” iar numărul companiilor high-tech atrase în zonă este estimat la 70-90.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Este unul extrem de ridicat începând cu prima fază a implementării proiectului unde numărul întreprinderilor mici și mijlocii implicate în calitate de furnizori și subcontractanți a fost foarte ridicat. Același studiu menționat la pct 1 și 2 arată că pentru aria de dezvoltare ”Incubator de afaceri & Accelerator de proiecte” numărul de Start-ups se va situa la 23-27, iar al companiilor mici/ mijlocii la 20-30.

3. Impact social

Impactul social al proiectului ELI- NP este unul major în toate dimensiunile, contribuind la dezvoltare locală și regională bazată pe investiția în cunoaștere. Impactul se va manifesta pregnant în educație prin creșterea vizibilității, atractivității și prestigiului instituțiilor de educație și academice existente sau care pot fi create. Este în curs de coagulare un ecosistem al inovării și cunoașterii dezvoltat în cadrul unui plan de dezvoltare integrat care va contribui cu siguranță la creșterea calității vieții. Lucrările propuse și care cu siguranță se vor realiza, spre exemplu conectarea facilității la șoseaua de centură, se vor constitui într-un exemplu virtuos care poate fi scalat la nivel local și regional.

Realizarea drumului de acces care să facă legătura între unitatea de cercetare ELI-NP și Șoseaua de Centură a Municipiului București conduce la:

- reducerea timpului aferent transportului pentru cei ce deserveș și vor deservi ELI-NP IFIN
- reducerea cantității necesare de carburanți
- reducerea costurilor de operare a vehiculelor
- scăderea nivelului de poluare a aerului prin eliminarea prafului.

4. Impact asupra mediului

Prin soluția aleasă pentru extinderea clădirii gamma se preconizează că mediul înconjurător nu va fi afectat suplimentar în raport cu situația din prezent, investiția urmând a se realiza prin reamenajarea Clădirii Reactorului dezafectat și în conexiune directă cu clădirea ELI-NP

5. Alte informații

Nu este cazul.

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Finanțarea obiectivului de investiții se face din fonduri externe nerambursabile alocate de Comisia Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Program Operațional Competitivitate și de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Cercetării și Inovării, în limita sumelor prevăzute anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.					

Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ): -
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare: Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale: Obiectivele asumate de România au fost cuprinse în Acordul de parteneriat 2007 – 2013 și de asemenea în Programul Operațional Competitivitate 2014-2020
6. Alte informații
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Pentru promovarea spre aprobare a documentației tehnico-economice s-a obținut: Avizul Consiliului Interministerial de Avizare Lucrări Publice de Interes Național și Locuințe nr. 35 din 15 noiembrie 2017.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul va fi supus avizării Consiliului Legislativ

6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ s-a publicat pe pagina de internet a Ministerului cercetării și Inovării

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Nu este cazul

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2012 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții "Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP)" pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Ministrul Cercetării și Inovării

NICOLAE BURNETE

Avizăm favorabil:

**Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și
administrației publice**

PAUL STĂNESCU

Ministrul fondurilor europene

ROVANA PLUMB

Ministrul finanțelor publice

EUGEN ORLANDO TEODOROVICI